

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки та управління
Факультет менеджменту

Кафедра публічного управління та адміністрування
і міжнародної економіки

ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні рекомендації

до виконання практичних занять і самостійної роботи для
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Молодший бакалавр»
початкового рівня (короткий цикл) спеціальності 242 «Туризм»
денної форми навчання.

МИКОЛАЇВ

2021

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету від року протокол № 2 від 16.12.2021 року .

Укладач:

- Л. Ю. Прогонюк – канд. юрид. наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет
- А.А. Гусенко – старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет

Рецензенти:

- В. О. Ханстантинов – д-р. політ. наук, завідувач кафедри економічної теорії і суспільних наук Миколаївського національного аграрного університету
- О. В. Мазіна – канд. юрид. наук, доцент кафедри загальнотеоретичної, конституційної та цивілістичної юриспруденції Миколаївського інституту права НУ «Одеська юридична академія»

ЗМІСТ

1.	Передмова.....	4
2.	Опис предмета курсу.....	5
3.	Загальний розрахунок годин навчальної дисципліни «Основи туристичної діяльності».....	6
4.	Завдання до практичних занять.....	9
	Тема 1. Історичні етапи розвитку туристичної діяльності в Україні ..	9
	Тема 2. Нормативно-правове регулювання туристичною діяльністю в Україні	10
	Тема 3. Міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності..	13
	Тема 4. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання	13
	Тема 5. Форми і види туристичної діяльності Стратегія туристичної діяльності	14
	Тема 6. Учасники туристичних відносин	16
	Тема 7. Технологія співпраці туроператора з постачальниками туристичних послуг	16
	Тема 8. Технологія діяльності турагентів на ринку туристичних послуг	18
	Тема 9. Організаційно-правові засади здійснення туристичної діяльності	18
	Тема 10. Договірні відносини у сфері туризму	19
	Тема 11. Туристичні формальності та безпека туризму	21
	Тема 12. Документи, що регламентують взаємовідносини туроператорів і туристів	22
	Тема 13. Правове регулювання порядку виїзду з України та в'їзду в Україну з метою туризму	23
	Тема 14. Правове забезпечення страхування в туристичній діяльності	24
	Тема 15. Особливості правового регулювання окремих видів туризму	26
	Тема 16. Правове регулювання оподаткування суб'єктів туристичної діяльності	26
	Тема 17. Використання інформаційних технологій в діяльності туристичних підприємств	27
	Тема 18. Правові засади здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної діяльності	28
	Тема 19. Юридична відповідальність за порушення у сфері туристичної діяльності	29
	Тема 20. Правові аспекти співробітництва України з Європейським Союзом у сфері туризму	30
	Тестові завдання	31
	Використана література	47

1. ПЕРЕДМОВА

У сучасних умовах туристична сфера набуває дедалі більшого значення для розвитку економіки та соціальної сфери в Україні, стрімко інтегруючись у світову туристичну індустрію. Україна має всі передумови для розвитку внутрішнього та міжнародного туризму: вона є однією з найбільших держав Європи, має гарне географічне положення, сприятливий клімат, неповторний рельєф, багатий природний, історико-культурний, туристично-рекреаційний потенціал.

Однак сьогодні в Україні розвиток цієї важливої сфери економіки, яка, за розрахунками фахівців, лише у вигляді податків могла б щороку приносити в державну скарбницю біля 8 млрд гривень, здійснюється повільними темпами. Причинами такого становища є складна соціально-економічна та політична ситуація в державі, часта зміна центральних органів виконавчої влади, що здійснюють управління туристичною сферою, відсутність ефективної стратегії розвитку цієї сфери як на національному, так і на регіональному рівнях, недосконалість нормативно-правової бази, яка б створювала правове поле здійснення туристичної діяльності.

Туристична сфера здійснює істотний вплив на соціальний та економічний стан держави та її регіонів. Вона не тільки залучає до виробництва туристичного продукту більшість галузей економіки – таких, як будівництво, транспорт, зв'язок, комунальне, сільське господарство, легку та важку промисловість, – а й стимулює їх розвиток.

Успішний розвиток туризму в державі надає широкі можливості для забезпечення зайнятості населення за рахунок створення нових робочих місць. Завдяки туризму розвиваються місцеві об'єкти та інфраструктура, впроваджуються культурні та історичні традиції. Він сприяє покращенню збалансованості економіки, будучи потужним об'єднавчим фактором щодо досягнення взаєморозуміння між різними мовними та релігійними групами, укріплення національної єдності та культурної інтеграції. Враховуючи всі наведені аргументи, можна однозначно стверджувати, що туристична сфера потребує регулювання, підтримки та пильного контролю з боку держави – особливо в умовах сучасної адміністративної реформи.

Актуальними стають питання створення правового забезпечення здійснення туристичної діяльності та внесення чітких коректив у чинні нормативно-правові акти.

Метою вивчення навчальної дисципліни "Основи туристичної діяльності": є

формування системи теоретичних знань і прикладних умінь і навичок у сфері регулювання правовідносин у сфері туризму;

здатність правильно тлумачити та застосовувати норми законодавства у туристичній сфері, приймати аргументовані рішення з конкретних питань у сфері туристичних відносин.

Предметом навчальної дисципліни є суспільні відносини, що виникають між суб'єктами туристичної діяльності, туристами та іншими суб'єктами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент **повинен знати**:
понятійний апарат, що застосовується у правовому регулюванні туристичної діяльності;

основні інститути механізму правового регулювання туристичної діяльності; правовий статус суб'єктів туристичних правовідносин;

порядок і сутність легалізації суб'єктів туристичної діяльності;

механізм договірних відносин у туристичній діяльності;

правові засади захисту прав учасників туристичних відносин та їх відповідальності.

Загальнонаукові та професійні компетентності з дисципліни полягають у вмінні:

використовувати інформацію, яка міститься в різноманітних джерелах правового регулювання туристичної діяльності, для вирішення конкретних питань;

правильно тлумачити та застосовувати норми законодавства у сфері туризму; вирішувати проблемні завдання, складати необхідні документи та виконувати іншу роботу, пов'язану з правовими аспектами діяльності суб'єктів туристичної сфери.

Методичні рекомендації складаються з контрольних запитань для самодіагностики та практичних завдань до кожної теми.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студента із відповідною літературою.

Інформаційну базу досліджень складають законодавчі та нормативні акти, праці провідних вітчизняних і зарубіжних вчених з питань правових основ здійснення туристичної діяльності, матеріали наукових конференцій, офіційні матеріали Державної служби статистики, провідних міжнародних туристичних організацій.

2. ОПИС ПРЕДМЕТА КУРСУ

Предмет: Основи туристичної діяльності

Курс	Галузь знань / напрям підготовки	Характеристика навчального курсу (структура залікового кредиту)
Кількість Кредитів ECTS: 4,0 Модулів: 1 Змістових модулів: 4 Загальна кількість годин: 120 Тижневих годин: 4	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування» Спеціальність 242 «Туризм» Молодший бакалавр	Обов'язкова: Модуль I Лекції: 40 Практичні заняття: 40 Модуль II Самостійна робота: 40 Вид контролю: залік

3. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи туристичної діяльності»

№ п/п	Тема	Всього	Аудиторні		Самостійна робота
			лекції	практичні	
1	2	3	4	5	6
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ПРЕДМЕТ, ДЖЕРЕЛА, ПРИНЦИПИ ТА ПРАВОВІДНОСИНИ У СФЕРІ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>					
1	Історичні етапи розвитку туристичної діяльності в Україні	6	2	2	2
2	Нормативно-правове регулювання туристичною діяльністю в Україні	6	2	2	2
3	Міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності	6	2	2	2
4.	Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання	6	2	2	2
5.	Форми і види туристичної діяльності Стратегія туристичної діяльності	6	2	2	2
Всього в модулі I		30	10	10	10
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. СУБ'ЄКТИ ТУРИСТИЧНИХ ВІДНОСИН</i>					
6	Учасники туристичних відносин	6	2	2	2
7	Технологія співпраці туроператора з постачальниками туристичних послуг	6	2	2	2
8	Технологія діяльності турагентів на ринку туристичних послуг	6	2	2	2
9	Організаційно-правові засади здійснення туристичної діяльності	6	2	2	2
Всього в модулі II		24	8	8	16
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ТУРИЗМУ</i>					
10	Договірні відносини у сфері туризму	6	2	2	2
11	Туристичні формальності та безпека туризму	6	2	2	2
12	Документи, що регламентують взаємовідносини туроператорів і туристів	6	2	2	2
13	Правове регулювання порядку виїзду з України та в'їзду в Україну з метою туризму	6	2	2	2

14	Правове забезпечення страхування в туристичній діяльності	6	2	2	2
15	Особливості правового регулювання окремих видів туризму	6	2	2	2
16	Правове регулювання оподаткування суб'єктів туристичної діяльності	6	2	2	2
17	Використання інформаційних технологій в діяльності туристичних підприємств	6	2	2	2
Всього в модулі III		48	16	16	16
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Й ЗАХИСТ ПРАВ І ІНТЕРЕСІВ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>					
18	Правові засади здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної діяльності	6	2	2	2
19	Юридична відповідальність за порушення у сфері туристичної діяльності	6	2	2	2
20	Правові аспекти співробітництва України з Європейським Союзом у сфері туризму	6	2	2	2
Всього в модулі IV		18	6	6	6
<i>Разом</i>		<i>120</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	<i>40</i>

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Історичні етапи розвитку туристичної діяльності в Україні

Мета заняття:

- навчальна: сформуванати знання про історію виникнення туризму, зокрема в Україні;
- розвивальна: розвивати критичне мислення, пам'ять, увагу, уміння аналізувати та конкретизувати інформацію;
- виховна: виховувати інтерес до знань Міжпредметні зв'язки: історія України, всесвітня історія, географія туризму, історія туризму, туристичне країнознавство

Мотивація: туризм належить до видів діяльності людства, історія яких почалася задовго до виникнення цивілізаційного суспільства. У кожен історичну епоху були такі елементи діяльності людей, які тією чи іншою мірою підпадають під категорію туризму. Туризм відіграв значну роль у становленні й розвитку як локальних цивілізацій давнини, так і світової цивілізації загалом. Попри всі трансформації туризм є невіддільною складовою людського соціуму. Чому? Зміст даного заняття допоможе нам сформуванати знання про виникнення та становлення туризму в Україні.

План практичного заняття.

1. I етап розвитку туризму в Україні (передісторія туризму)
2. II етап розвитку туризму в Україні (елітарний туризм)
3. III етап розвитку туризму в Україні (становлення соціального туризму)
4. IV етап розвитку туризму в Україні (масовий туризм)
5. V етап розвитку туризму в Україні (сучасний етап)

Запитання для самоконтролю

1. Чим особливе мандрівництво найдавніших часів?
2. Коли найінтенсивніше виявилися витоки власне вітчизняного туризму?
3. Кого відносять до перших європейських мандрівників, котрі відвідали РусьУкраїну?
4. Що було праобразом перших готелів на Русі-Україні?
5. В який період прогресувало краєзнавство?
6. Коли розпочалось освоєння туристичних територій України?
7. Хто і коли констатував про туризм як один з визначальних напрямів господарської спеціалізації Карпат?
8. Які туристичні, краєзнавчі і спортивні товариства вписались у розвиток туризму на західноукраїнських землях на поч. ХХ ст.?
9. Яка особливість міжвоєнного періоду розвитку туризму?
10. Як здійснювалось відродження туризму в післявоєнний період?

Проблемні ситуації Становлення та розвиток туристично-рекреаційної галузі в Україні у різні історичні періоди дозволяє виділити певні особливості

даного процесу. Які основні фактори обумовили виникнення протиріч на межі переходу туристично-рекреаційної галузі від впливу радянської влади до реалій незалежності та самостійності України?

Тема 2. Законодавчі засади регулювання туристичної діяльності

План практичного заняття

1. Конституція як джерело правового регулювання туристичної діяльності.
2. Законодавство України про туризм.
3. Принципи правового регулювання туристичної діяльності.
4. Закон України «Про туризм» як спеціальний нормативно-правовий акт.
5. Структура Закону України «Про туризм».
6. Сфера дії Закону України «Про туризм».
7. Завдання законодавства України про туризм.
8. Юридична відповідальність за порушення законодавства в галузі туризму
9. Постанови Кабінету Міністрів України у сфері правового регулювання туристичної діяльності в Україні.
10. Укази Президента України у сфері правового регулювання туристичної діяльності в Україні.
11. Правове регулювання туристичної діяльності на локальному (регіональному) рівні.

Завдання 1.1. Аналіз міжнародної і національної нормативноправової бази туристичної діяльності

Мета роботи: ознайомлення з основами туристичної нормативноправової бази ЮНВТО і України; вивчення ролі міжнародних організацій в організації туризму. Метод дослідження: порівняльний аналіз.

Студент вивчає п'ять нормативно-правових документів, що регулюють туристичну діяльність на міжнародному рівні.

Чотири документи є обов'язковими до вивчення для всіх студентів групи.

До них належать:

- 1) Закон України "Про туризм" № 324/95-ВР від 15.09.1995 р.;
- 2) Манільську декларацію зі світового туризму, прийняту Всесвітньою конференцією з туризму, Маніла (Філіпіни), 27.09 – 10.10.1980 р.;
- 3) Гаазьку декларацію з туризму, прийняту Міжпарламентською конференцією з туризму, Гаага (Нідерланди), 10.04 – 14.04.1989 р.;
- 4) Глобальний кодекс етики туризму, прийнятий XIII сесією Генеральної асамблеї ЮНВТО, Сантьяго (Чилі), 1.10.1999 р.

Крім того студенту необхідно зробити порівняльний аналіз визначення одного з термінів або понять у документах, які опрацьовуються у завданні.

Документ і термін або поняття обирають за допомогою даних, наведених у табл. 1 – 3.

Необхідно також надати стислу характеристику однієї з міжнародних організацій, вибір якої, за погодженням із викладачем, здійснюється за даними, наведеними у табл. 4.

Таблиця 1

Варіанти сполучення документів і термінів або понять

	№ документа (з табл. 2)	№ терміна або поняття (з табл. 3)
1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5
6	6	6
7	7	7
8	8	8
9	9	9
10	10	10
11	1	2
12	2	3
13	3	4
14	4	5
15	5	6
16	6	7
17	7	8
18	8	9
19	9	10
20	10	1

Таблиця 2

Варіанти документів

№ документа	Назва документа
1	2
1	Документ "Розвиток туризму". Прийнятий конференцією ООН з міжнародного туризму та подорожей. Рим (Італія), 21.08 – 5.09.1963 р.
2	Документ Акапулько. Прийнятий Всесвітньою нарадою з туризму. Акапулько (Мексика), 21.08 – 27.08.1982 р. 3
3	Хартія туризму, Кодекс туриста. Схвалені резолюцією VI сесії Генеральної асамблеї ВТО. Софія (Болгарія), 22.09.1985 р.
4	Балійська декларація з туризму. Прийнята на II міжнародному форумі. о. Балі (Індонезія), 24.08 – 27.08.1996 р.
5	Монреальська декларація "До гуманного та соціального бачення

	туризму". Прийнята Генеральною асамблеєю Міжнародного бюро соціального туризму. Монреаль (Канада), 12.09.1996 р
6	Декларація Мале зі стійкого розвитку туризму. Прийнята на Азіатсько-тихоокеанській конференції міністрів з туризму та навколишнього середовища. Мале (Мальдіви), 16.02.1997 р
7	Манільська декларація з соціального впливу туризму. Прийнята на Всесвітній нараді керівників сфери туризму. Маніла (Філіппіни), 22.05.1997 р
8	Хивінська декларація "Туризм і збереження культурної спадщини". Прийнята ВТО / ЮНЕСКО. Хива (Узбекистан), 21.04.1999 р.
9	Осацька декларація тисячоліття. Схвалена Конференцією лідерів туризму тисячоліття. Осака (Японія), 01.10.2001 р.
10	Сеульська декларація "Світ і туризм". Прийнята XIV Генеральною асамблеєю ВТО. Сеул (Корея), 27.08.2001 р.

Таблиця 3

Варіанти термінів або понять

№ терміна або поняття	Термін або поняття
1	Туризм
2	Турист
3	Туристська послуга
4	Туристський продукт
5	Туристські ресурси
6	Пріоритетні види та форми туризму
7	Державне регулювання у сфері туризму
8	Безпека у сфері туризму (турист, його майно, навколишнє середовище)
9	Права й обов'язки туриста
10	Права й обов'язки працівників і підприємців туристської індустрії

Таблиця 4

Перелік міжнародних і регіональних організацій

№ п/п	Назва організації
1	Всесвітня федерація асоціацій туристичних агентств (FUAAV)
2	Всесвітня асоціація туристичних агентств (WATA)
3	Всесвітня Рада з подорожей і туризму (WTTC)
4	Міжнародна асоціація світового туризму (MT)
5	Міжнародний туристичний альянс (AIT)
6	Всесвітня асоціація з питань дозвілля і відпочинку
7	Міжнародна асоціація повітряного транспорту (IATA)
8	Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO)
9	Міжнародна готельна та ресторанна асоціація (IH&RA)
10	Європейська комісія з туризму
11	Асоціація з розвитку і координації європейських туристських обмінів
12	Європейська мережа подорожей (ETN)

13	Асоціація британських туристичних агентств (АВТА)
14	Туристична асоціація країн Азії і Тихого океану (РАТА)
15	Туристична асоціація країн Східної Азії
16	Федерація туристичних асоціацій країн – членів АСЕАН
17	Асоціація туристичної індустрії Америки (ТІАА)
18	Американське товариство туристичних агентств (АСТА)
19	Міжнародне бюро соціального туризму (BITS)
20	Міжнародна асоціація ділового туризму (ІВТА)

Тема 3. Міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності

План практичного заняття

1. Поняття, ознаки та види міжнародно-правових актів.
2. Міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності.
3. Міжнародні туристичні організації, їх структура та функції.
4. Правовий статус ВТО.
5. Міжнародно-правові стандарти здійснення туристичної діяльності.
6. Значення Манільської декларації зі світового туризму та Хартії туризму.
7. Конвенція про охорону і сталий розвиток Карпат як правова основа співробітництва країн карпатського регіону у рекреаційній та екологічній сферах.

Теми рефератів:

1. Міжнародний договір як джерело права
2. Імплементация міжнародних договорів у національне законодавство
3. Статут ВТО, його структура
4. Хартія туризму та її значення
5. Кодекс туриста
6. Балійська декларація з туризму
7. Шенгенські угоди

Терміни для словника:

1. Міжнародний договір
2. Імплементация
3. Ратифікація

Тема 4. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання

План практичного заняття

1. Поняття та ознаки туристичної діяльності.
2. Організаційні форми туризму. Внутрішній та міжнародний туризм.

3. Види туризму.
4. Правовий статус туристичних агентів.
5. Правовий статус туристичних операторів.
6. Права та обов'язки туристів та екскурсантів.

Теми рефератів:

1. Туристична діяльність як вид господарської діяльності
2. Характеристика організаційних форм туризму
3. Екстримальний туризм
4. Екологічний туризм

Терміни для словника: 1. Туристична діяльність 2. Внутрішній туризм 3. Міжнародний туризм 4. Туристичний оператор 5. Туристичний агент

Домашнє завдання: підготувати доповідь про фактори, що визначають розвиток туризму країни (країна за вибором студента з ряду 20 країн з найвищим розвитком туризму). Складіть план доповіді.

Запитання для самоконтролю

1. Які фактори, що впливають на розвиток туризму, виділяють за ступенем впливу?
2. Які фактори, що впливають на розвиток туризму, виділяють за характером впливу?
3. Які фактори, що впливають на розвиток туризму, виділяють за напрямом впливу?
4. Які фактори, що впливають на розвиток туризму, виділяють за результатами впливу?
5. Які найважливіші фактори, що зумовлюють розвиток туризму, відносять за кордоном?
6. Чим важливі геополітичні фактори?

Проблемні ситуації Існує думка, що загалом можна виділити сім сфер життя, що справляють найбільший вплив на туризм і на які, в свою чергу, впливає туризм, а саме: якість життя, освіта і інформація, суспільство, економіка, захист навколишнього середовища, навантаження для навколишнього середовища, політика. Обґрунтуйте або спростіть.

Тема 5. Форми і види туристичної діяльності Стратегія туристичної діяльності

План практичного заняття

1. Міжнародний і внутрішній туризм як дві основні форми туризму
2. Класифікація видів туризму за різними критеріями.
3. Спортивний туризм

4. Характеристика сільського зеленого туризму в Україні
5. Туристична стратегія і туристична тактика – основа державної туристичної політики.
6. Мета, цілі та завдання стратегії туризму
7. Напрями реалізації Стратегії
8. Механізми та інструменти реалізації стратегічних заходів
9. Моніторинг реалізації Стратегії

Домашнє завдання (на вибір):

підготувати доповідь про стан і перспективи екотуризму в Україні:
доповідь на тему « Стратегія розвитку туризму Миколаївської області»

Запитання для самоконтролю

1. Який основний принцип класифікації форм туризму?
2. Які є основні види туризму за метою подорожі?
3. Як класифікують туризм за інтенсивністю?
4. Які є види туризму за термінами і тривалістю подорожі?
5. Який туризм називають самодіяльним (неорганізованим)?
6. Що таке плановий туризм? 7. Які перспективні види туризму в Україні?
7. Яка основна мета стратегії розвитку туризму в Україні?
8. Чим важливий стратегічний підхід держави у сфері туризму?
9. Які цілі Стратегії?
10. Які етапи реалізації Стратегії?
11. Що можна сказати про очікувані результати Стратегії туризму?
12. Які регіони України є найбільш привабливими для інвестицій у розвиток туризму?

Проблемні ситуації

Для кожної країни туризм відіграє суттєву роль у стимулюванні економічного розвитку не тільки безпосередньо туристичної галузі, але й суміжних галузей, а також інших галузей економіки. Зростання туризму позитивно впливає на рівень зайнятості населення, на споживчий попит та рівень валютних надходжень. Сучасний етап економічного розвитку України визначається реалізацією економічної політики, спрямованої на зближення з ЄС, у тому числі щодо забезпечення розвитку рекреаційно-туристичної діяльності між країнами. На цьому етапі розвитку економічних відносин розвиток туристичнорекреаційної галузі є одним із найбільш важливих процесів, що потребує достатньої уваги. Чим це зумовлено? Обґрунтуйте стрімкий розвиток туризму

Тема 6. Суб'єкти туристичних відносин

План практичного заняття

1. Охарактеризуйте правовий статус суб'єктів туристичної діяльності.
2. Назвіть органи загальної та спеціальної компетенції, що здійснюють державне регулювання у сфері туризму.
3. Охарактеризуйте громадські туристичні організації: правовий статус, правові засади створення та функціонування.
4. Визначте коло суб'єктів туристичних відносин.
5. Назвіть суб'єктивні права і юридичні обов'язки туристів.
6. Визначте юридичну відповідальність суб'єктів туристичних відносин.

Завдання 1.

ТОВ "Магеллан" у 2005 р. отримало у встановленому порядку ліцензію на здійснення туроператорської діяльності. У ході проведення перевірки податковою інспекцією було встановлено, що загальний розмір частки туроператора "Магеллан" у статутних фондах інших туроператорів України складає 25 %. За результатами перевірки діяльність ТОВ "Магеллан" була призупинена. Директор ТОВ "Магеллан" подав скаргу до експертно-апеляційної ради на неправомірність дій податкової інспекції. Дайте правову оцінку ситуації.

Теми доповідей.

1. Постачальники туристичних послуг.
2. Діяльність компаній, що забезпечують перевезення туристів
3. Заклади розміщення туристів
4. Заклади харчування туристів
5. Діяльність екскурсійних бюро та компаній, які пропонують туристичні атракції
6. Діяльність посередників в міжнародному туризмі

Тема 7. Технологія співпраці туроператора з постачальниками туристичних послуг

План практичного заняття

1. Туроперейтинг як форма туристичного бізнесу. Типи туроперейтингу
2. Особливості співпраці туроператора з транспортними компаніями
3. Організація співпраці туроператора з закладами розміщення та харчування туристів
4. Організація співпраці туроператора з екскурсійними бюро, музеями та іншими соціальнокультурними закладами
5. Організація співпраці туроператора зі страховими компаніями.
6. Особливості співпраці туроператора з приймаючими туристичними компаніями

Активізація розумових здібностей: які основні критерії відбору ТО постачальників туристичних послуг?

Домашнє завдання: туроператорська діяльність в Україні (топ 10 ТО за кількістю туристів у 2021 р.). Проблеми, з якими стикнулися туристи в минулому році. Опрацюйте інтернет-джерела

Запитання для самоконтролю

1. Що називають туроперейтингом?
2. Які є основні типи ТО?
3. Що називають турпродуктом?
4. Яка різниця між аутгоінгом та інкамінг-туроперейтингом?
5. Яка особливість інсайт-туроперейтингу?
6. Які Вам відомі особливості співпраці туроператора з авіакомпаніями?
7. Як організовується співпраця туроператора з компаніями залізничного та автомобільного транспорту?
8. У чому полягають особливості співпраці туроператора з круїзними компаніями?
9. Охарактеризуйте особливості співпраці туроператора з закладами розміщення туристів.
10. Які Ви знаєте особливості співпраці туроператора з екскурсійними бюро та соціально-культурними закладами?
11. Охарактеризуйте особливості співпраці туроператора зі страховими компаніями.
12. У яких випадках туроператор співпрацює з приймаючими туристичними компаніями і яка особливість цього партнерства?
- 13.3 якою метою туроператор формує розгалужену агентську мережу?
14. Охарактеризуйте особливості співпраці туроператора з туристичними агенціями та турагентами.

Проблемні ситуації

Однією із найважливіших завдань туроператора в процесі здійснення його діяльності є вибір надійних постачальників та ділових партнерів. Взаємовідносини туроператора з основними бізнеспартнерами повинні ґрунтуватись на принципі багатоваріантності, тобто вибір партнерів повинен здійснюватись за визначеною системою критеріїв. Оцінюючи перспективність та доцільність встановлення партнерських відносин, встановлюються загальні та конкретні критерії їх відбору. Коли беруться до уваги загальні, а в якому випадку конкретні критерії відбору партнерів?

Тема 8. Технологія діяльності турагентів на ринку туристичних послуг

План практичного заняття

1. Турагент як посередник. Функції туристичного агентства
2. Класифікація турагентств
3. Співпраця ТО з турагентом (права та обов'язки)
4. Створення турагентської мережі

Домашнє завдання: доповідь на тему « Професійні компетенції сучасного турагента». Підготуйте творчу презентацію

Запитання для самоконтролю

1. Які функції турагента?
2. Які завдання турагента?
3. Які є типи турагентств за функціями?
4. Які є типи турагентств за ступенем залежності?
5. Що належить до прав і обов'язків турагента згідно Агентського договору?
6. Які є стратегії створення турагентської мережі?
7. Які є категорії способів стимулювання діяльності турагентств?

Проблемні ситуації

Освітні способи стимулювання агентської активності загалом спрямовані на збільшення інформованості та професіоналізму агентів, що в подальшій роботі приводить до підвищення якості обслуговування туристів. Крім того, регулярне підвищення кваліфікації агентів за рахунок сил і засобів туроператора, розрекламоване на туристичному ринку, може привернути і нові агентства до спільної з оператором роботи. Що можна віднести до основних освітніх засобів стимулювання агентської активності ?

Тема 9. Організаційно-правові засади здійснення туристичної діяльності

План практичного заняття

1. Організація туристичної діяльності.
2. Ліцензування туристичної діяльності.
3. Сертифікація і стандартизація у сфері туристичної діяльності.
4. Встановлення категорій об'єктів туристичної інфраструктури.
5. Державний контроль за діяльністю в сфері туризму.

Теми рефератів:

1. Порядок ліцензування туристичної діяльності.
2. Професійні вимоги до здійснення туристичної діяльності.

3. Порядок та органи сертифікації у сфері туристичної діяльності.
4. Порядок та органи стандартизації у сфері туристичної діяльності.
5. Категорії готелів Миколаєва.

Терміни для словника: 1. Ліцензування 2. Стандартизація 3. Сертифікація
4. Готель 5. Аналогічні засоби розміщення 6. Туристичний супровід 7. Ваучер

Вирішіть завдання

Завдання 1. П'ять повнолітніх громадян України вирішили розпочати підприємницьку діяльність – відкрити туристичне агентство. Троє з них пообіцяли зробити певні майнові внески для налагодження спільного бізнесу, а інші – змогли запропонувати лише свою працю. Яку організаційно-правову форму можна їм порекомендувати за умов відповідності таким ознакам: відсутність законодавчих вимог до мінімального розміру статутного фонду; участь усіх учасників у веденні справ, але за наявності виконавчого органу, який міг би контролюватися обраним учасниками ревізором; демократичний принцип вирішення основних питань діяльності: кожен учасник має лише один голос незалежно від його майнової участі в організації; розподіл чистого прибутку насамперед залежно від трудової участі, а потім – від майнової; обмежений характер майнової відповідальності учасників у разі недостатності майна агентства для покриття заборгованостей?

Завдання 2. Державний реєстратор відмовив у реєстрації як суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб 16-річному громадянину України, 28-річному громадянину Польщі та 18-річній особі без громадянства, посиляючись на те, що згідно із чинним законодавством України ці особи не вправі займатись підприємницькою діяльністю. Чи правомірні дії державного реєстратора?

Завдання 3. За несвоєчасне повідомлення органів реєстрації про зміну місцезнаходження було скасовано державну реєстрацію туристичної фірми "Фараон". Оскільки підстави для анулювання ліцензії, на думку керівників фірми, були відсутні, а за 40 туристичних подорожей оплату клієнтами було внесено завчасно, туристична фірма продовжила свою діяльність. Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.

Тема 10. Договірні відносини у сфері туризму

План практичного заняття

1. Цивільно-правовий договір як важливий регулятор відносин з надання послуг
2. Особливості класифікації договорів в галузі туризму
3. Договори про співпрацю з партнерами – виконавцями окремих послуг: - угода на перевезення (з авіакомпанією, залізничною компанією, на автотранспортне обслуговування); - угода на розміщення (з готельним підприємством); - угода з підприємством харчування (якщо надається поза

закладом розміщення); - договори на надання послуг гідів - екскурсоводів, перекладачів; - страхові угоди

4. Документальне оформлення взаємин турфірми з клієнтом
5. Договір про надання туристичних послуг. Права й обов'язки сторін
6. Туристичний ваучер і туристична путівка. Порядок оформлення
7. Міжнародний туристичний ваучер

Домашнє завдання: опрацюйте матеріал - Всеукраїнський круглий стіл "Партнерство в туризмі: виклики та відповідальність" (режим доступу: <https://www.knteu.kiev.ua/blog/read/?pid=25189&uk>)

Запитання для самоконтролю

1. Цивільно-правовий договір
2. Назвіть особливості класифікації договорів в туризмі
3. Структура угоди з авіакомпанією
4. Угода з готельним підприємством
5. Для чого потрібні страхові угоди?
6. Коли використовуються угоди з перекладачами?

Проблемні ситуації

Сучасний стан та інтенсивність розвитку світового ринкового середовища, глобалізація і інтернаціоналізація ринків, розмивання географічних і економічних меж між різними країнами є основними напрямками, відповідно до яких відбувається переорієнтація основних концепцій здійснення діяльності майже всіх підприємств різних галузей економіки. Найбільш активно дані зміни впроваджуються в діяльності організацій сфери послуг і туризму, що динамічно розвиваються. Розширення меж туристичного ринку, зміна потреб і смаків споживачів, структури їх цінностей і вимог до якості надаваних послуг, підвищення інтенсивності подорожей призводять до зміни акцентів в організації роботи суб'єктів туристичної галузі, вимагає від них використовувати інноваційні методи ведення бізнесу, які є обов'язковими в умовах інтернаціоналізації. Одним із пріоритетних напрямків є використання стратегії партнерства, що виступає передумовою формування тісної співпраці між різними діячами ринку за умов повного врахування всіх їх інтересів, незважаючи на географічну розгалуженість. В чому суть стратегічного партнерства?

Вирішити завдання

Завдання 1. Подружжя Іванових скористалися послугами турфірми "Європа" і придбали двотижневий тур до Іспанії. У готелі туристам замість напівпансіону, вказаного в договорі, був наданий повний пансіон. Після закінчення терміну проживання в готелі Івановим виставили рахунок за надані додаткові послуги. Туристи вимушені були його оплатити. Приїхавши додому, подружжя звернулося до турфірми з вимогою компенсувати додаткові витрати, понесені ними під час подорожі. Турфірма відмовилася задовольнити претензію туристів.

Поясніть:

- 1) чи правомірні вимоги туристів;
- 2) чи підлягають оплаті додаткові послуги, надані туристам у даному випадку;
- 3) на підставі яких нормативно-правових актів буде вирішена суперечка.

Завдання 2. Туристи Симонова й Іванов придбали туристичну путівку в Іспанію у фірмі "Авіа-тур". Відповідно до договору між туристами й агентством їм мали надати проживання у тризірковому готелі, повний пансіон, екскурсії. Проте туристи були розміщені в готелі нижчого класу, з напівпансіоном, а за екскурсії зажадали додаткову оплату.

Тому:

- а) туристи звернулися в турфірму з претензією про виплату грошової компенсації за недоотримані послуги;
- б) туристи зажадали відшкодування вартості путівки, оскільки фірмою були порушені істотні умови договору;
- в) керівництво фірми, пославшись на факт відкликання у них ліцензії, відмовилося розглянути претензію і задовольнити вимоги туристів.

Поясніть: 1) чи правомірні вимоги туристів; 2) яка претензія туристів має бути задоволена; 3) як можна вирішити справу по суті.

Тема 11. Туристичні формальності та безпека туризму

План практичного заняття

1. Види формальностей в міжнародному туризмі
2. Державне регулювання туристичних формальностей
3. Поліцейські формальності
4. Паспортні формальності
5. Формальності безпеки
6. Які загрози і ризики існують при здійсненні туристичної діяльності?
7. Назвіть види туристичних послуг з підвищеним ризиком.
8. Визначте основні страхові ризики.
9. Проаналізуйте зміст договору страхування.
10. Що таке франшиза і як вона впливає на розмір страхового відшкодування.

Домашнє завдання: підготуйте доповідь на тему «Політична нестабільність як значна загроза для туристів»

Запитання для самоконтролю

1. Що передбачають туристичні формальності в міжнародному туризмі?
2. Назвіть основні види туристичних формальностей.
3. Які способи державного регулювання формальностей у сфері туризму?
4. Що називають поліцейськими формальностями в міжнародному туризмі?

5. Яких паспортних формальностей дотримуються у міжнародному туризмі?

6. Що являють собою формальності безпеки в туризмі?

Проблемні ситуації

За даними UNWTO, щорічно в світі подорожує понад 800 млн. туристів. Очікується, що саме туризм стане найбільшою світовою індустрією. Незважаючи на те, що кількість країн, до яких вирушають туристи, з кожним роком зростає і більшість із них є безпечними для туризму, деякі країни варто відвідувати з великою обережністю, а від відвідування інших варто тимчасово утриматися. Звичайний тур Центральною Америкою, наприклад, передбачає тільки дві чи три країни, такі як: Коста-Рика, Гватемала і Панама. Інші виключаються через політичну нестабільність чи нерозвиненість інфраструктури. Які ж умови є небезпечними для туризму? А які є безпечними умовами?

Вирішити завдання

Завдання 1. Бізнесмен Кузнецов придбав у туристичної фірми "Травень" турпутівку в Ізраїль. Під час відпочинку турист випадково потрапив у перестрілку між палестинцями й ізраїльтянами, внаслідок чого отримав поранення у плече, потрапив до лікарні, де провів основну частину 189 подорожі. Кузнецов мав медичну страховку, і послуги з лікування надавалися йому безоплатно. Проте, повернувшись додому, бізнесмен висунув туристичній фірмі претензію, у якій вимагав повної компенсації моральної шкоди, розірвання договору та повернення ціни туру, посилаючись на порушення туристичним агентством істотних умов договору: надання недостовірної інформації про країну перебування і незабезпечення необхідної безпеки під час подорожі.

Поясніть:

- 1) чи правомірні вимоги Кузнецова до туристичної фірми;
- 2) яка претензія підлягає задоволенню в цьому випадку і чому;
- 3) чи може туристична фірма відхилити вимоги туриста і на підставі яких правових актів?

Тема 12. Документи, що регламентують взаємовідносини туроператорів і туристів

План практичного заняття

1. Документи на замовлення (замовлення, лист бронювання, підтвердження бронювання)
2. Документи для клієнта:
 - заява;
 - договір на туристичне обслуговування;
 - турпутівка, ваучер; - страховий поліс;
 - віза (при необхідності);
 - квиток на транспорт

3. Документи, що засвідчують особу (паспорт, доручення на дітей)
4. Перелік документів в залежності від специфіки туру

Домашнє завдання: скласти таблицю «Світ і Україна»: 130 країн (без попереднього оформлення віз), 89 країн (безвізовий доступ), 41 країна (оформлення після прибуття).

Запитання для самоконтролю

1. Порядок оформлення документів про споживання туристичної послуги
2. Назвіть типи документів, що регламентують відносини ТО і туриста
3. Що таке договір на туристичне обслуговування?
4. Назвіть права і обов'язки сторін
5. Що таке туристичний ваучер?
6. Чи необхідний страховий поліс для виїзду за кордон?
7. Чи необхідне доручення на виїзд дитини за кордон?
8. Чи впливає специфіка туру на оформлення документів?

Проблемні ситуації

До укладення договору на туристичне обслуговування споживачу туристичного продукту має бути надана інформація про:

1) основні вимоги пропонованих до оформлення виїзних/в'їзних документів (паспорт, дозвіл (віза) на в'їзд/виїзд до країни тимчасового перебування), в тому числі інформацію щодо термінів їх оформлення;

2) медичні застереження стосовно здійснення туристичної поїздки, в тому числі протипоказання через певні захворювання, особливості фізичного стану (фізичні недоліки) і віку туристів для участі в поїздки;

3) туроператора (турагента), його місцезнаходження і поштові реквізити, наявність ліцензії на здійснення туристичної діяльності, сертифікатів відповідності та іншу інформацію відповідно до законодавства про захист прав споживачів;

4) розмір фінансового забезпечення туроператора чи турагента на випадок його неплатоспроможності чи неспроможності (банкрутства) та кредитну установу, яка надала таке забезпечення.

Чи важливий цей етап в діяльності ТО? Чому ?

Тема 13. Правове регулювання порядку виїзду з України та в'їзду в Україну з метою туризму

План практичного заняття

1. Правові засади виїзду з України, в'їзду в Україну громадян України.
2. Особливості правового регулювання виїзду дітей за кордон на відпочинок і оздоровлення.
3. Загальні правила в'їзду іноземців і осіб без громадянства в Україну, їх виїзду з України та транзитного проїзду через її територію.

Контрольні запитання

1. Наведіть документи, що надають право громадян на виїзд з України та в'їзд в Україну.
2. Наведіть підстави для обмежень у праві виїзду громадян України за кордон.
3. Наведіть документи, що надають право виїзду з України та в'їзду в Україну осіб, що не досягли повнолітнього віку.
4. Розкрийте порядок виїзду організованих груп дітей на відпочинок і оздоровлення.
5. Розкрийте особливості в'їзду в Україну, виїзду з України та транзитного проїзду іноземців та осіб без громадянства.

Завдання 1. У поїздку на новорічні канікули до Австрії мати-одиначка бажала вирушити разом з десятирічною донькою. У туристичній фірмі їй роз'яснили, що для проходження паспортного контролю необхідна довідка з паспортного столу за місцем проживання як підтвердний документ щодо відсутності батька. В аеропорті працівники прикордонної служби відмовились пропустити дитину через кордон. Мандрівка була скасована, оскільки мати не могла вирушити без дитини.

Поясніть: 1) чому матері було відмовлено у провезенні дитини; 2) яким чином вона мала діяти, щоб відстояти свої права?

Тема 14. Правове забезпечення страхування в туристичній діяльності

План практичного заняття

1. Структура категорії «безпека туризму». Кваліфікаційні ознаки безпеки туризму.
2. Страхування в туризмі. Види страхування
3. Медичне страхування та від нещасних випадків
4. Страхування невідкладної допомоги «Асистанс»

Домашнє завдання: в міжнародній страховій діяльності страхування відповідальності власників автотранспорту відоме під назвою "зелена картка". Опрацюйте літературу та підготуйте повідомлення на дану тему.

Тема для індивідуального проекту: «Безпека туристів – запорука успіху туристичного бізнесу».

Запитання для самоконтролю

1. Що входить до категорії «безпека в туризмі»?
2. Які є кваліфікаційні ознаки безпеки туризму?
3. Які цілі страхування?
4. Назвіть види страхування в туризмі
5. Яка особливість медичного страхування та страхування від нещасного випадку?

6. Що є страхуванням невідкладної допомоги «асистанс»?

Проблемні ситуації

Україна, яка взяла курс на розвиток сфери туризму, активно інтегрується у світове співтовариство, тому має нагальну потребу в удосконаленні системи страхового захисту туристів під час міжнародних подорожей. Це питання є складовою іміджу нашої країни як держави – гаранта безпечного туризму. На якому рівні знаходиться сьогодні вирішення державою даного питання?

Завдання 1.

Придбавши в туристичному агентстві "Пальма" туристичну путівку, пан Стецьків вирушив у подорож на Кіпр, заздалегідь застрахувавши життя і здоров'я на суму 1 000 доларів. На другому тижні відпочинку після вечері в ресторані турист повертався в готель, як завжди, на орендованому у місцевої транспортної компанії автомобілі "Седан". Не впоравшись з управлінням, Стецьків потрапив в аварію, пошкодивши автотранспортний засіб, і зламав собі руку. Турист відразу повідомив про випадок кіпрську туристичну компанію, яка, у свою чергу, повинна була повідомити про настання страхового випадку турагенству "Пальма". Повернувшись з подорожі, пан Стецьків довгий час лікувався і тільки через 39 днів звернувся у фірму за страховим відшкодуванням. Проте в турфірмі йому відповіли, що обов'язковий термін повідомлення про настання страхового випадку впродовж 30 днів ним пропущений, і на цій підставі відмовили у виплаті страхового відшкодування.

Поясніть:

- 1) чи є правомірними вимоги Стецьківа;
- 2) якщо турист складе претензію, чи повинна фірма її задовольнити;
- 3) хто та в якому порядку відшкодуватиме збиток транспортній компанії.

Завдання 2.

Молоде подружжя, перебуваючи на відпочинку в Туреччині, виявило, що під час прибирання з їхнього номеру були викрадені відеокамера та ноутбук. Хоча майно було застраховане, відпочивальники негайно повідомили про крадіжку дирекцію готелю, після чого їм була відшкодована вартість зниклих речей. Повернувшись до України, молодята звернулись до страхової компанії з вимогою відшкодування втраченого майна, проте у здійсненні страхових виплат їм було відмовлено.

Поясніть:

- 1) чи правомірні дії страхової компанії? Відповідь обґрунтуйте;
- 2) 2) які існують підстави для відмови у страхових виплатах.

Тема 15. Особливості правового регулювання окремих видів туризму

План практичного заняття

1. Основні види туризму за законодавством України.
2. Морські та річкові круїзи: поняття та види. Організація і обслуговування морських і річкових подорожей.
3. Особливості правового регулювання сільського туризму в Україні та світі.

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Охарактеризуйте основні види туризму за законодавством України.
2. Назвіть правові підстави для здійснення морських круїзів.
3. Розкрийте поняття договору морського перевезення пасажирів.
4. Розкрийте правову природу договору морського круїзу. Який порядок здійснення річкових круїзів?
5. Назвіть нормативно-правові акти, які регламентують порядок надання послуг у сфері сільського туризму в Україні.
6. Розкрийте зміст поняття "сільський туризм" відповідно до національних та міжнародних норм.
7. Охарактеризуйте європейський досвід правового регулювання розвитку сільського туризму.

Завдання 1. Лайнер "Севастополь" здійснював перевезення вантажів, а також надавав туристичні послуги-круїзи. Під час подорожі несподівано сталося займання в одному з відсіків лайнера, де зберігався товар вантажовідправника. Під час ліквідації пожежі був знищений багаж значної частини пасажирів. Після завершення круїзу комісією був установлений винуватець пожежі.

Поясніть:

- 1) хто та в якому порядку відшкодуватиме збитки від аварії до з'ясування винуватця пожежі;
- 2) хто та в якому порядку відшкодуватиме збитки від аварії після роботи комісії.

Тема 16. Правове регулювання оподаткування суб'єктів туристичної діяльності

План практичного заняття

1. Система законодавства про оподаткування суб'єктів туристичної діяльності в Україні.
2. Загальнодержавні податки та збори, особливості їхнього правового регулювання в туризмі.
3. Місцеві податки та збори, особливості їхнього правового регулювання в туризмі.

4. Податкові пільги, особливості їхнього законодавчого регулювання в туризмі

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Визначте принципи оподаткування в Україні.
2. Які види податків установлені для суб'єктів туристичної діяльності?
3. Розкрийте порядок оподаткування туристичних послуг податком на додану вартість.
4. Охарактеризуйте базу оподаткування та ставку податку на додану вартість.
5. Розкрийте облік податку на прибуток.
6. Назвіть суб'єкти туристичної діяльності, щодо яких застосовується спрощена система оподаткування.
7. Яка встановлена ставка єдиного податку фізичних і юридичних осіб?

Завдання 1. У результаті перевірки податковою інспекцією встановлено, що ОДО "Б" були укладені договори на надання послуг з обслуговування семінарів. У перелік надаваних послуг включалися: оренда ресторану, оренда бара, організація харчування, забезпечення друкованої продукцією і канцтоварами. Уставом ОДО "Б" визначено, що предметом діяльності товариства є: діяльність бюро подорожей, туристичних агентів та екскурсиводів, діяльність з надання допомоги туристам, діяльність санаторно-курортних установ, спортивна діяльність, діяльність кемпінгів і турбаз; надання для короткострокового проживання сільських будиночків, котеджів, квартир та інших місць проживання.

За результатами перевірки органи податкової інспекції наклали фінансові санкції за здійснення діяльності, не передбаченої статутом. Але керівництво ОДО не погодилось із цим, аргументуючи тим, що ним були укладені договори в рамках діяльності туристичних агентств – на надання інших супутніх послуг.

Послуги надавалися в порядку туристичної діяльності, оскільки в цьому випадку задовольнялись потреби замовника в подорожі, яка супроводжувалася орендою приміщення і організацією харчування. Причому надання послуг було оформлено відповідно до вимог законодавства – туристичним ваучером. Зважаючи на відмову органи податкової інспекції подали позов до суду.

Поясніть, яким буде рішення суду. Відповідь обґрунтуйте.

Тема 17. Використання інформаційних технологій в діяльності туристичних підприємств

План практичного заняття

1. Роль і значення інформаційних технологій у туристичному бізнесі
2. Формування конкурентних переваг в інформаційному просторі туристичних організацій і дестинацій
3. Інформаційні системи автоматизації діяльності організацій туристичного бізнесу

4. Класифікація і функціональні можливості туристичних інтернет-ресурсів Домашнє завдання: опрацюйте літературу.

Складіть схеми:

- інформаційні системи, що використовуються в галузі туризму;
- інформаційні потоки, що поєднують учасників туристичного ринку

Рекомендована література 1. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017 – 448 с.

Запитання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте основні напрями розвитку інформаційних технологій в туроперейтингу.

2. Що таке електронний бізнес та електронна комерція?

3. Які переваги використання електронних засобів і каналів зв'язку для продажу послуг?

4. Охарактеризуйте основні електронні системи бронювання туристичних послуг в діяльності туроператорів.

5. Яке програмне забезпечення використовується в операційній діяльності туроператора?

Проблемні ситуації

Сучасний туризм – інформаційно насичена діяльність у глобальному комп'ютеризованому бізнес-середовищі, в якому беруть участь транспортні перевізники, готельні ланцюжки і туристичні організації всього світу.

Під таким кутом зору, туризм є значною мірою «інформаційним» видом економічної діяльності.

Чи є ключовими інформаційні ресурси та технології підприємств туризму для діяльності й організації та вдосконалення бізнеспроцесів?

Тема 18. Правові засади здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної діяльності

План практичного заняття

1. Які є державні та регіональні програми розвитку туризму в Україні

2. З якою метою запроваджена Державна цільова соціальна програма розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури у 2011-2022 роках.

3. Проаналізуйте хід виконання Державної цільової соціальної програми розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури у 2011-2022 роках.

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Охарактеризуйте загальні правила здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної діяльності.

2. Які органи здійснюють контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері туризму?
3. Назвіть види державного контролю в туризмі.
4. Який орган має повноваження здійснювати контроль за додержанням ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності?
5. Охарактеризуйте правові засади провадження контролю за здійсненням туристичного супроводу.
6. Розкрийте особливості перевірок суб'єктів туристичної діяльності державними органами у сфері захисту прав споживачів.

Завдання 1.

Громадянин К. звернувся в суд з позовом до АТ "Магеллан" про захист прав споживача та відшкодування матеріальної і моральної шкоди. Свої позовні вимоги він мотивує тим, що 13 липня 2018 року між ним і відповідачем був укладений договір про надання туристичних послуг. За умовами договору відповідач зобов'язався забезпечити відпочинок відповідно до виставлених у ньому вимог, а саме: відпочинок у м. Кемер (Туреччина), готель тризіркового рівня, сніданок і вечеря – шведський стіл, наявність настільного тенісу.

Тривалість тура – 10 ночей з 14 липня до 24 липня 2018 р. Вартість послуг за договором склала 14 900 грн, які були ним сплачені. Громадянин К. отримав туристичний ваучер. Прибувши на місце відпочинку позивач виявив, що готель не має відповідає інформації, яку він отримав від відповідача. Замість одномісного номера його оселили в напівпідвальному приміщенні, оскільки вільних номерів в готелі не було. Він телефонував іноземному партнерові відповідача, але йому не відповіли.

Повернувшись в м. Київ, громадянин звертався із претензіями до відповідача, які були останнім відхилені. 20 вересня 2018 року позивач звернувся в Головне Київське міське управління у справах захисту прав споживачів. Після проведеної перевірки були виявлені порушення відповідачем вимог ліцензійних умов проведення господарської діяльності з організації іноземного туризму.

Поясніть:

- 1) які саме ліцензійні умови були порушені, на думку Київського міського управління у справах захисту прав споживачів;
- 2) яка відповідальність передбачена за порушення ліцензійних умов туроператорської діяльності.

Тема 19. Юридична відповідальність за порушення у сфері туристичної діяльності

План практичного заняття

1. Види порушень законодавства України у сфері туризму: загальні положення.
2. Види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері туризму.

3. Відшкодування шкоди, завданої порушенням законодавства у сфері туристичної діяльності.

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Визначте поняття і ознаки юридичної відповідальності.
2. Наведіть функції та форми відповідальності.
3. Наведіть підстави притягнення до відповідальності. Які правопорушення у сфері туризму тягнуть за собою настання кримінальної відповідальності?
4. Який порядок відшкодування шкоди, завданої порушенням законодавства у сфері туристичної діяльності?

Завдання 1.

У зв'язку з діловою поїздкою до м. Одеса підприємець Семенов зупинився в одномісному номері чотиризіркового готелю. Після розміщення він виявив, що кондиціонер у номері несправний. Семенов звернувся до адміністрації готелю і зажадав усунення цього недоліку. Проте кондиціонер був відремонтований лише наступного дня. Через високу температуру в номері у Семенова підвищився артеріальний тиск, у зв'язку із чим він не зміг провести ділову зустріч з партнерами та зазнав значних матеріальних збитків. Підприємець зажадав відшкодування йому всіх збитків, включаючи упущену вигоду. Адміністрація готелю відмовилася платити, посилаючись на своєчасне усунення недоліку.

Поясніть:

- 1) чи правомірні вимоги підприємця Семенова до адміністрації готелю;
- 2) чи може Семенов вимагати відшкодування йому морального збитку від адміністрації готелю;
- 3) на підставі яких нормативно-правових актів буде вирішена суперечка.

Тема 20. Правові аспекти співробітництва України з Європейським Союзом у сфері туризму

План практичного заняття

1. Правові основи євроінтеграційних процесів України й адаптація законодавства до норм Європейського Союзу.
2. Гармонізація законодавства України про туризм з нормами Європейського Союзу.
3. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і ЄС та його державами-членами. Основні напрями співпраці України з державами – членами ЄС у сфері туризму.
4. Інститути громадянського суспільства і євроінтеграційні процеси в Україні: правові основи.

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Наведіть та охарактеризуйте нормативно-правові акти України щодо європейської інтеграції.

2. Які напрями співробітництва у сфері туризму визначені Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і його державами – членами?

3. Розкрийте основний зміст угоди про партнерство та співробітництво між Україною і ЄС та їхніми державами – членами.

4. Які існують проблеми адаптації законодавства України до законодавства ЄС?

5. Розкрийте вплив громадянського суспільства на євроінтеграційні процеси в Україні.

Завдання 1.

Проведіть дискусію відносно співробітництва України з Європейським Союзом у сфері туризму.

Завдання 2.

Проаналізуйте стан виконання Угоди про асоціацію України з ЄС у контексті розвитку туризму.

Тести для перевірки знань

1. Туризм це:

а) Рух людей у просторі й часі з місць свого проживання із цілями відпочинку й бізнесу

б) Будь-яке переміщення людей з їхніх будинків на строк більше 24 годин

в) Виїзд з місця проживання на строк більше 24 годин, з оплачуваною метою на місці перебування

2. Туристичний попит – це

а) суспільна потреба в туристичному продукті.

б) потреба у відпочинку

в) потреба у оздоровленні

3. Туристичний ринок – це:

а) результат діяльності туристського підприємства із задоволення потреб туристів

б) задоволення духовних, інтелектуальних потреб і підтримки нормальної життєдіяльності споживача.

в) система світових господарських зв'язків, де здійснюється процес перетворення туристсько-екскурсійних послуг на грошові кошти і зворотного перетворення грошових коштів на туристсько-екскурсійні послуги.

4. Туристична пропозиція – це:

а) сукупність різних суб'єктів туристичної діяльності, які забезпечують прийом, обслуговування та перевезення туристів".

б) специфічні споживчі блага які задовольняють потребу подорожуючої людини і сприяють здійсненню мети подорожі;

в) сукупність виробничих можливостей підприємств, спроможних надати туристичний продукт.

5. Туристичний пакет – це:

а) це основний комплекс послуг, що надається під час подорожі за індивідуальним або груповим планом, який має серійний характер і пропонується для широкого продажу у складі чотирьох обов'язкових елементів: туристичного центру, транспорту, послуг розміщення, трансферу.

б) сукупність речових (предмети споживання), неречових (послуги) споживчих вартостей, необхідних для повного задоволення потреб туристів, що виникають під час їхньої подорожі (поїздки) і викликані саме цією подорожжю.

в) комплекс послуг, робіт, товарів, необхідних для задоволення потреб туриста в період його туристичної подорожі.

6. Туроператор- це:

а) юридична або фізична особа (підприємець), яка здійснює на основі ліцензії діяльність по просуванню і реалізації сформованого туроператором туру (туристичного продукту).

б) юридична або фізична особа (мається на увазі підприємець), яка здійснює на основі ліцензії діяльність по формуванню, просуванню та реалізації туристичного продукту.

в) фізична особа, яка комплектують тури і програми обслуговування в місцях прийому і обслуговування туристів, використовуючи прямі угоди з постачальниками послуг.

7 . Систематизована і цілеспрямована діяльність підприємства сфери туризму, пов'язана із наданням туристичних послуг і туристичного продукту іноземним туристам на території своєї країни і наданням туристичних послуг туристичного продукту за кордоном, — це туризм:

а) в'їзний;

б) міжнародний

в) виїзний

8. Тимчасовий виїзд громадян конкретної країни з постійного місцепроживання в межах національних кордонів тієї самої країни для відпочинку, задоволення пізнавальних інтересів, занять спортом і в інших туристичних цілях — це туризм:

а) внутрішній.

б) виїзний;

в) міжнародний

9. Складний, багатоступінчатий процес, що вимагає комплексного, системного аналізу і здійснюється при виконанні низки умов (проведення маркетингового дослідження ринку для визначення потенційного споживчого попиту на різні види туристичного продукту; визначення видів, форм, елементів туристичного продукту) — це:

- А) розробка туристичного продукту;
- б) просування туристичного продукту;
- в) дослідження туристичного продукту.

10. Процес розробки і реалізації туристичного продукту споживачеві повинен включати:

- а) два етапи;
- б) три етапи;
- в) чотири етапи.

11. Початкова функція туристичної фірми, яка повинна забезпечити створення привабливого і конкурентоспроможного туристичного продукту для його подальшої реалізації на ринку, — це:

- а) планування турів;
- б) реалізація турів;
- в) розробка турів;
- г) дослідження етапів просування турів.

12. Підприємства, що надають засоби розміщення, харчування, перевезення, належать до:

- а) постачальників послуг;
- б) туроператорів;
- в) турагенств;
- г) посередницьких організацій.

13. Документ, в якому встановлюються конкретні умови надання і споживчі властивості туристичної послуги, — це:

- а) договір продавця туру з клієнтом;
- б) туристська путівка
- в) ваучер;
- г) квитанція до прибуткового ордера.

14. Договір купівлі-продажу туристичного продукту, який належить до категорії публічних договорів, — це:

- а) договір на туристичне обслуговування;
- б) туристська путівка;
- в) договір продавця туру з клієнтом;
- г) квитанція до прибуткового ордера.

15. Завдання пошуку відповідного партнера (контрагента) постає перед туристичною фірмою, коли вона виходить на:

- а) міжнародний ринок;
- б) національний ринок;
- в) роботу в новому регіоні своєї країни.

16. Укладення франчайзингової угоди з незалежним турагентством належить до дій:

- а) туроператора;
- б) турагентства;
- в) великих туристичних фірм

17. Трансфер – це:

- а) перевезення туриста з місця проживання до туристичного центру
- б) перевезення туриста з туристичного центру до місця проживання
- в) будь-які перевезення туриста в межах туристичного центру, які включено в тур як обов'язкову послугу

18. Туристичний пакет включає в себе :

- а) 2 обов'язкові послуги
- б) 3 обов'язкові послуги
- в) одну і більше
- г) 4 обов'язкові послуги

19. FB (full board) – це

- а) розміщення + сніданок;
- б) "усе включено".
- в) повний пансіон: розміщення + сніданок + обід + вечеря;

20. Скільки відсотків становлять санкції за прострочення платежів або пені, суми заборгованості за кожен день затримки платежу в міжнародних принципах розрахунків у туристичному бізнесі:

- а) 0,05;
- б) 0,5;
- в) 0,1;
- г) 1.

21. Відповідно до Закону України “Про туризм” туристом вважається той, хто здійснює подорож терміном:

- а) від 1 години до невизначеного терміну;
- б) від 1 години до 1 року;
- в) від 24 годин до 1 року;

22. До ділового туризму Всесвітня організація туризму відносить:

- а) водіїв вантажівок;

- б) комерційних агентів;
- в) туристичних гідів;
- г) всі відповіді вірні.

23. Індустрія туризму – це:

а) це міжгалузевий господарський комплекс, який спеціалізується на створенні турпродукту;

б) комплекс галузей та видів діяльності, пов'язаних спільністю мети функціонування;

в) матеріально-речова складова туризму, яка включає заклади розміщення, харчування, дозвілля, транспорту тощо.

24. Турпродукт (згідно українського законодавства)– це:

а) сукупність послуг, які надаються туристу за час подорожування: розміщення, транспортування та ще одна, не пов'язана з ними;

б) специфічні споживчі блага (сукупність товарів, послуг та дійсних туристичних благ-клімат, ландшафт, акваторії тощо), які задовольняють потребу подорожуючої людини і сприяють здійсненню мети подорожі;

в) тур або програма перебування туриста в подорожі.

25. Навчання в бізнес-турі, переговори з іноземними фірмами в діловому турі належать до:

а) провідної послуги туризму;

б) додаткових послуг туризму;

в) загальних послуг туризму;

г) послуг за вимогою.

26. Військовий тур – це:

а) тур на місця боїв та історичних сутичок;

б) відвідини військових об'єктів та полігонів;

в) стрільба з військової зброї на полігонах;

г) усі відповіді вірні.

27. Початкова функція туристичної фірми, яка повинна забезпечити створення привабливого і конкурентоспроможного туристичного продукту для його подальшої реалізації на ринку, — це:

а) планування турів;

б) реалізація турів;

в) розробка турів;

г) дослідження етапів просування турів.

28. Документ, в якому встановлюються конкретні умови надання і споживчі властивості туристичної послуги, — це:

а) туристська путівка;

- б) договір продавця туру з клієнтом;
- в) ваучер;
- г) квитанція до прибуткового ордера.

29. Турист – це:

- а) особа, яка здійснює подорож
- б) подорожуюча особа, яка зобов'язана покинути країну чи місце перебування у зазначений термін;
- в) особа, яка здійснює подорож по Україні або до іншої держави;
- г) відповіді доповнюють одна одну.

30. Договір купівлі-продажу туристичного продукту, який належить до категорії публічних договорів, — це:

- а) договір продавця туру з клієнтом;
- б) договір на туристичне обслуговування;
- в) туристська путівка;
- г) квитанція до прибуткового ордера.

31. До туризму в оздоровчих цілях слід віднести:

- а) поїздку у закордонну лікарню;
- б) поїздку на курорт;
- в) поїздку у заповідники;
- г) відвідини театрів та музеїв.

32. Коли створюються перші бюро подорожей?

- а) XIII ст.;
- б) XVII ст.;
- в) XVIII ст.;
- г) друга половина XIX ст.

33. Підприємства, що надають засоби розміщення, харчування, перевезення, належать до:

- а) туроператорів;
- б) турагенств;
- в) посередницьких організацій;
- г) постачальників послуг;

34. Тури на місця катастроф (землетрусів, повеней, виверження вулканів) та екстремальних ситуацій відносяться до виду туризму:

- а) активного;
- б) пасивного;
- в) гірського;

г) лікувально-оздоровчого.

35. Суб'єктами, що здійснюють та забезпечують туристичну діяльність, є:

а) туристичні оператори та туристичні агенти;

б) гіді-перекладачі, екскурсоводи, спортивні інструктори, провідники та інші фахівці туристичного супроводу;

в) фізичні особи, які не є суб'єктами підприємницької діяльності та надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), харчування тощо;

г) всі відповіді вірні.

36. Завдання пошуку відповідного партнера (контрагента) постає перед туристичною фірмою, коли:

а) вона вперше виходить на міжнародний ринок;

б) вона виходить на національний ринок;

в) вона виходить на роботу в регіоні своєї країни.

37. Укладення франчайзингової угоди з незалежним турагентством належить до дій:

а) туроператора;

б) турагентства;

в) великих відомих туристичних фірм

38. Що таке маршрутизація?

а) Маршрутне перевезення туристів на місце відпочинку

б) Удосконалення маршрутного перевезення туристів

в) розробка та впровадження нового туристичного маршруту

39. Який тур може розробити туристичний оператор, враховуючи всі побажання туриста, і тільки для нього?

а) інтенсив тур;

б) інклюзив тур;

в) ексклюзив тур.

40. Вербальна модель туру – це:

а) Приблизне оформлення послідовності послуг наданих у тур;

б) Це набір вимог, виявлених у результаті, дослідження ринку, узгодження із замовником послуг (клієнтом) та врахування можливостей виробників послуг;

в) Це набір вимог, виявлених у результаті, дослідження ринку, не узгоджених із замовником послуг (клієнтом) та врахування можливостей виробників послуг.

41. Екскурсант – це:

а) особа, що тимчасово і добровільно змінили місце проживання з будь-якою метою, крім тих, що винагороджуються матеріально;

б) особа, які здійснюють короткі (менше 24 годин) подорожі;

в) особа, що свідомо та з власної волі перетинає державні або адміністративно-територіальні кордони з метою зміни місця проживання або без такої зміни.

42. Паломник — це:

а) особа, яка здійснює подорож по Україні або до іншої країни з метою перебування, не забороненою законом країни, на термін від 24 годин до одного року без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності та із зобов'язанням залишити країну або місце перебування в зазначений термін;

б) особа, яка здійснює мандрювання до святих місць;

в) людина, що свідомо та з власної волі перетинає державні або адміністративно-територіальні кордони з метою зміни місця проживання або без такої зміни.

43. Екскурсійний туризм є:

а) незатребуваний вид туризму;

б) складає не значну частину міжнародного туризму;

в) найбільш поширеною формою міжнародного туризму.

44. Туризм значною мірою сприяє:

а) розвитку пізнавального і дослідницького краєзнавства;

б) розвитку політичного середовища країни;

в) внутрішнього законодавства, та міжнародного права.

45. В якому році вперше було прийнято і опубліковано перелік визначень туристичної термінології:

а) у 1990 році;

б) у 1976 році;

в) у 2000 році.

46. Між краєзнавством і туризмом існує повний взаємозв'язок і єдність цілей:

а) так;

б) не суттєвий;

в) категорично не існує.

47. Інструментом поширення краєзнавчих знань називають:

а) путівник;

б) гід;

в) туризм.

48. Тур — це:

а) діяльність з надання різноманітних туристичних послуг;

б) Заздалегідь визначений чи накреслений шлях (дорога), план, проходження, руху кого чи чого-небудь;

в) туристична подорож за визначеним маршрутом у встановлені терміни, забезпечена комплексом туристичних послуг.

49. В якому році у Римі пройшла перша Конференція ООН з туризму і подорожей?

а) у 1963 році;

б) у 1985 році

в) у 2000 році.

50. Датою «народження» Всесвітньої туристичної організації (ВТО) вважають:

а) 10 серпня 1955 року;

б) 2 січня 1975 року;

в) 20 липня 1985 року.

51. ВТО об'єднує:

а) понад 160 країн;

б) понад 300 країн;

в) понад 50 країн.

52. Штаб-квартира ВТО знаходиться у:

а) Парижі (Франція);

б) Лондоні (Великобританії);

в) Мадридї (Іспанія).

53. Всесвітня туристична організація — це:

а) міжнародна міжурядова організація, створена на основі Конвенції, ухваленої у 1967 році державами-членами Паризького союзу з охорони промислової власності;

б) провідна спеціалізована міжнародна міжурядова організація у сфері подорожей та туризму;

в) спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй.

54. З 2006 року Генеральна Асамблея Всесвітньої туристичної організації затвердила нову скрочену назву організації:

а) ЮТО;

б) ЮНВТО;

в) ГАВТО;

55. Статут ЮНВТО — це:

а) міждержавний договір, ратифікований 51 державою;

б) внутрішнє положення;

в) міждержавний договір, ратифікований 100 державами.

56. Починаючи з 1980 року, 27 вересня відзначають як:

- а) день Всесвітньої туристської організації;
- б) всесвітній день туризму;
- в) день туристичної послуги.

57. Головним органам ЮНВТО є:

- а) Генеральна асамблея;
- б) рада директорів;
- в) Всесвітня ассамблея.

58. У структурі ЮНВТО діють:

- а) чотири регіональних комісій;
- б) п'ять регіональних комісій;
- в) шість регіональних комісій.

59. Розвитку міжнародного туризму сприяли:

- а) політичні, економічні, технічні, культурологічні та соціальні чинники;
- б) демографічні, технологічні та правові чинники;
- в) економічні та культурні чинники.

60. Туристичні ресурси — це:

- а) національні цінності держави;
- б) особливості соціальних відносин, цінностей, суспільного устрою;
- в) культурне багатство туристичного центру.

61. Туристична інфраструктура — це:

- а) робота в туристичній організації, заняття організацією туризму;
- б) сукупність готелів, транспорту, об'єктів харчування, розваг, об'єктів пізнавального, ділового, оздоровчого, спортивного й іншого призначення, організацій, які здійснюють туроператорську і турагентську діяльність;
- в) сукупність суб'єктів та об'єктів, які надають туристичні послуги.

62. Згідно маркетингових досліджень, проведених ЮНВТО в кінці ХХ століття, у 10 найбільш розвинутих країнах світу головним мотивом для здійснення подорожі залишається:

- а) відпочинок;
- б) ділова поїздка, бізнес;
- в) навчання.

63. Основною рушійною силою розвитку туризму:

- а) престижність бізнесу;
- б) економічні вигоди, які він надає;
- в) легкість введення бізнесу.

64. До стримуючих чинників розвитку туризму відносять:

а) кризи у суспільстві, політичну нестабільність, геополітичні конфлікти, загострення криміногенної обстановки;

б) нерівномірний розвиток різних країн; перерозподіл фінансових потоків й активів; коливання світових валют та сировинних цін;

в) низькій рівень освіти населення.

65. Велике значення набуває стримуючий для туризму чинник як:

а) низькій рівень освіти населення;

б) злочинність: напади і пограбування туристів, сплановані терористичні акти;

в) значні інвестиції у туристичну галузь, високопрофесійні кадри, належне державне регулювання, стабілізація макроекономічної ситуації.

66. Серед головних умов розвитку туризму можна виділити:

а) високий рівень міграції населення;

б) низькій рівень освіти населення;

в) політичні; економічні; соціальні розповсюдження; культури та освіти; розвиток транспорту; розвиток засобів інформації.

67. В'їзний туризм (іноземний) — це:

а) діяльність, пов'язана зі здійсненням туризму жителями країни на її території;

б) діяльність, пов'язана із перебуванням жителів однієї країни на території іншої країни;

в) подорожі в межах України осіб, які постійно не проживають на її території.

68. Виїзний туризм (зарубіжний) — це:

а) діяльність, пов'язана зі здійсненням туризму жителями країни на її території;

б) подорожі громадян України та осіб, які постійно проживають на території України, до інших країн;

в) подорожі в межах України осіб, які постійно не проживають на її території.

69. У світі нараховують більше:

а) 300 видів і підвидів туризму;

б) 100 видів і підвидів туризму;

в) 500 видів і підвидів туризму.

70. Рекреаційний туризм - це:

а) вид туризму, який передбачає подорожування в екологічно чистих районах і під час якого обслуговування туристів не порушує екологічної рівноваги;

б) один з видів екологічного туризму;

в) вид активного туризму, спрямований на раціональне використання вільного часу і регламентований відповідними руховими режимами з метою пізнання навколишнього середовища, оздоровлення, відновлення сил (працездатності), розваги і задоволення).

71. Екологічний туризм - це:

а) вид туризму, який передбачає подорожування в екологічно чистих районах і під час якого обслуговування туристів не порушує екологічної рівноваги;

б) здійснення небезпечних туристичних походів; пов'язаний часто з ризиком для здоров'я або й життя;

в) вид активного туризму, спрямований на раціональне використання вільного часу і регламентований відповідними руховими режимами з метою пізнання навколишнього середовища, оздоровлення, відновлення сил (працездатності), розваги і задоволення).

72. Сільський (зелений) туризм або агротуризм - це:

а) вид туризму, який передбачає подорожування в екологічно чистих районах і під час якого обслуговування туристів не порушує екологічної рівноваги;

б) один з видів екологічного туризму;

в) вид активного туризму, спрямований на раціональне використання вільного часу і регламентований відповідними руховими режимами з метою пізнання навколишнього середовища, оздоровлення, відновлення сил (працездатності), розваги і задоволення).

73. Найкращі умови там, де є можливість створювати бальнеологічні та кліматичні зимові і літні курорти:

а) Франція, Німеччина, Чехія, Україна;

б) Росія, Італія, Австрія, Словаччина, Швейцарія

в) Канада, Бразилія, Австралія, Мексика.

г) вірна відповідь а) та б)

74. Гостинність – це:

а) створення господарем приязної атмосфери для перебування гостя, яка полягає в діях та поведінці, спрямованій на створення комфортних і безпечних умов тимчасового перебування людини поза місцем постійного проживання;

б) юридичний термін, під яким мається на увазі юридично оформлене місце, в якому індивідуум має постійне та довгострокове помешкання;

в) відношення до людини, орієнтоване на сприяння його благу, на здійснення добра.

75. Рекреаційно-туристське природокористування є:

а) об'єкти та явища природного, природно-антропогенного, соціально-економічного походження, що використовуються для туризму, лікування, оздоровлення та впливають на територіальну організацію рекреаційної

діяльності, формування рекреаційних районів (центрів), їх спеціалізацію та економічну ефективність;

б) сукупна продуктивність розвіданих природних ресурсів та культурних цінностей території, які можуть бути мобілізовані, використані з рекреаційною метою: з метою відпочинку, лікування, туризму.

в) цілісна системою відносин людина - довкілля, які складаються на певному етапі суспільного розвитку в процесі вивчення, освоєння, використання, перетворення, охорони та відтворення природно-ресурсного потенціалу території задля задоволення індивідуальних і суспільних рекреаційних потреб.

76. Рекреаційно-туристський потенціал є:

а) об'єкти та явища природного, природно-антропогенного, соціально-економічного походження, що використовуються для туризму, лікування, оздоровлення та впливають на територіальну організацію рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів (центрів), їх спеціалізацію та економічну ефективність;

б) сукупна продуктивність розвіданих природних ресурсів та культурних цінностей території, які можуть бути мобілізовані, використані з рекреаційною метою: з метою відпочинку, лікування, туризму.

в) цілісна системою відносин людина - довкілля, які складаються на певному етапі суспільного розвитку в процесі вивчення, освоєння, використання, перетворення, охорони та відтворення природно-ресурсного потенціалу території задля задоволення індивідуальних і суспільних рекреаційних потреб.

77. Готелем може називатися тільки:

а) тимчасове житло економ-класу для туристів, орієнтоване в основному на молодь, головна відмінність якого від готелю — плата за місце, а не за номер;

б) довгий одноповерховий будинок з виходом на парковку, або П-подібна будова з внутрішнім двориком-паркуванням;

в) підприємство, потужність якого становить не менше 10 місць (номерів) і яке гарантовано може забезпечити послуги розміщення й харчування (в обсязі не менше сніданку) та надати інші послуги за заздалегідь обумовлену плату.

78. Скільки у світі діє національних систем класифікації готелів:

а) близько тридцяти;

б) п'ять;

в) десять.

79. Великим готель можна вважати, якщо його кількість місць або номерів складає:

а) до 100 місць;

б) від 250 до 500; в) 101–250.

80. Середнім готель можна вважати, якщо його кількість місць або номерів складає:

- а) до 100 місць;
- б) від 250 до 500; в) 101–250.

81. Що таке "Шведський стіл"?

а) легкий сніданок, до складу якого можуть входити гарячі напої (чай / кава), варені яйця, сир, різна випічка, нарізна м'ясо, холодні напої (сік / молоко), мюслі;

б) страви дрібними порціями виставляються на загальний стіл і турист може вибрати собі за смаком більшу кількість страв, ніж при обслуговуванні за іншими формами;

в) спільний прийом їжі, коли запрошені їдять стоячи, вільно вибираючи страви та напої, обслуговуючи себе самостійно і використовуючи як столового приладу переважно вилку.

82. Турагенція – це:

а) невелике, переважно спеціалізоване підприємство, підвладне сезонним коливанням попиту;

б) юридичні особи, створені згідно із законодавством України, для яких виключною діяльністю є організація та забезпечення створення туристичного продукту, реалізація та надання туристичних послуг, а також посередницька діяльність із надання характерних та супутніх послуг і які в установленому порядку отримали ліцензію на туроператорську діяльність;

в) форма співпраці між юридично та фінансово незалежними сторонами (компаніями та/або фізичними особами), в рамках якої одна сторона, що володіє успішним бізнесом, відомою торговою маркою дозволяє іншій стороні користуватися цією системою на певних умовах.

83. Спеціалізація турпідприємств залежить:

а) від характеру експортно-імпортних зв'язків; від сегменту ринку споживача; від розвитку видових субринків; від впливу економічних та політичних факторів;

б) від участі в зовнішньоекономічній діяльності; характеру експортно-імпортних зв'язків; від сегменту ринку споживача; від розвитку видових субринків;

в) від участі в зовнішньоекономічній діяльності; від попиту на туристичні послуги.

84. Ринок туристичних послуг складається із таких структурних компонентів:

а) ринку споживача - покупців, які формують попит на турпродукт та ринку виробника, діяльність суб'єктів якого спрямована на задоволення цього попиту;

б) ринку капіталу та ринку товарів та послуг;

в) ринку факторів виробництва та ринку інтелектуальних продуктів.

85. Суб'єктами туристичного ринку є:

а) роботодавець і найманий працівник;

б) фізичні та юридичні особи, діяльність яких спрямована на задоволення туристсько-рекреаційного попиту населення;

в) фінансово-кредитні установи та транспортні компанії.

86. Продуценти туристичного ринку – це:

а) покупці туристичного продукту;

б) посередники на туристичному ринку;

в) виробники туристичних послуг і товарів туристичного призначення.

87. Функціонування ринку туристичних послуг ґрунтується на кругообігу:

а) туристичних потоків; б) грошей та інформації, регульованому маркетингом;

в) турів, туристів, туристичних підприємств.

88. Наземним видом транспорту на туристичному ринку є:

а) авіаційний, повітряні кулі, інші види;

б) автомобільний, автобусний, залізничний, мотоциклетний, велосипедний, кінний та інші;

в) річковий, морський, підводний.

89. Об'єктами дозвілля вважають:

а) музеї, театри та інші заклади культури, заклади шоу-бізнесу, виставки, поточні події культурного життя;

б) пляжі, ресторани; в) ярмарки, марафони, форуми, мітинги та інші.

90. Природними об'єктами показу є:

а) національні парки, заказники, пам'ятки природи;

б) садово-паркові садиби, замкові та культові комплекси тощо;

в) архітектурні, археологічні, пов'язані з видатними подіями, життям і творчістю видатних людей, садово-паркові садиби та інші.

91. Культурно-історичними об'єктами показу є:

а) національні парки, заказники, пам'ятки природи;

б) садово-паркові садиби, замкові та культові комплекси тощо; в) архітектурні, археологічні, пов'язані з видатними подіями, життям і творчістю видатних людей, садово-паркові садиби та інші.

92. Етнічними об'єктами показу є:

а) національні парки, заказники, пам'ятки природи;

б) національні та фольклорні свята, заклади харчування з національною кухнею тощо;

в) архітектурні, археологічні, пов'язані з видатними подіями, життям і творчістю видатних людей, садово-паркові садиби та інші.

93. Обов'язковим елементом інформаційного забезпечення розробки туру є:

- а) карта території;б) медична карта туриста;
- в) страховий поліс.

94. Авіачартер – це:

- а) екскурсійний авіатур;

б) договір про перевезення між авіакомпанією і пасажиром, що надає право на послуги авіаційної пасажирської перевезення;

в) оренда турфірмою літака конкретної авіакомпанії на певний термін (один рейс, місяць, сезон або цілорічно).

95. Недоліками водних туристських подорожей є:

а) обмежена мобільність, синдром "замкнутого простору", у ряді випадків високі тарифи;б) високий рівень комфорту; значний обсяг одночасного пасажирозавантаження; можливість реалізації різних мотивів і цілей туризму;

- в) дешевизна та швидкість перевезення.

96. Що зашифровано під аббревіатурою ТБ в особливій класифікації потягів прийнятої в Європі:а) фірмовий експрес;

- б) міжнародний експрес;

- в) міжконтинентальний експрес.

97. Що зашифровано під аббревіатурою ІС в особливій класифікації потягів прийнятої в Європі:

- а) фірмовий експрес;б) міжнародний експрес;

- в) міжконтинентальний експрес.

98. Більшу частину витрат, що становлять вартість турпаketу, є:

- а) витрати на перевезення;

- б) витрати на харчування;

- в) витрати на медичну страховку.

99. Послуги розміщення – це:

а) сукупність речових, неречових споживчих вартостей, необхідних для повного задоволення потреб туристів, що виникають під час їхньої подорожі;

б) конкретний заклад розміщення, який пропонується туристу в туристичному центрі на час подорожі;в) послуги, які не передбачено ваучером, або путівкою, які доводяться до споживача в режимі його вільного вибору.

100. Експедиційна діяльність – це:

а) діяльність на основі ліцензії, юридичних або фізичних осіб з формування, просування та реалізації туристичного продукту;б) діяльність, яка здійснюється юридичними особами та індивідуальними підприємцями на відповідних засадах (ліцензування) як діяльність із просування й реалізації туристичного продукту;в) діяльність, яка здійснюється (самостійно або паралельно з іншою діяльністю, у т. ч. з туризмом) з метою вирішення фундаментальних або прикладних завдань.

Рекомендована література

1. Купач Т.Г. Атрактивність географічного середовища. К. 2016. 25 с.
2. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія районування / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К.: Київський ун-т. 2010. 395 с.
3. Круль В.П. Краєзнавство: навч.-метод. посіб. / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. 2-ге вид., доп. Чернівці : Рута, 2017. 104 с.
4. Лабскір В.М., Любієв А.Г., Юшко О.В., Курило С.І., Копієвська Л.А. Туристичні об'єкти України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Національний технічний ун-т “Харківський політехнічний ін-т” / В.М. Лабскір (заг. ред.). Х. : НТУ “ХПІ”. 2016. 175 с.
5. Стафійчук В.І. Основи рекреалогії : навчальний посібник для вузів / Київ. нац. у-т ім. Тараса Шевченка. К. : Альтерпрес. 2016. 264 с.
6. Туристичне країнознавство : навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС. 2016. 808 с.
7. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України. К. : Знання, 2015. – 479 с.
8. Туристичне краєзнавство : Канівщина. навчальний посібник / Любіцева О.О., Романчук С.П., Кочеткова І.В., Винниченко І.І., Михайленко Т.І.; за заг.ред. Любіцевої О.О. Київ : Видавництво ТОВ “Альфа-ПК”. 2017. 194 с.
9. Господарський кодекс України. *Офіційний вісник України*. С. 303. № 11.
10. Кодекс законів про працю України № 322-VIII від 10.12.1971 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. №. 50. С. 234.
11. Кодекс торговельного мореплавства від 23.05.1995 р. № 176/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 47. С. 349.
12. Конвенція Міжнародної організації праці № 81. *Відомості Верховної Ради*. 2005. № 24. С. 1058.
13. Конвенція про митні пільги для туристів від 4.06.1954 р. // Митна енциклопедія : у 2 т. / І. Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін. – Хмельницький : ПП Мельник А. А, 2013. – Т. 1 : А – Л. – 472 с.

Навчальне видання

ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні рекомендації

Укладач: **Прогонюк** Людмила Юріївна

Формат 60×84 / 16 Ум. друк. арк.

Тираж 30 прим. Зам № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490
від 20.02.2013 р.